

9. Závěr

Rámcová úmluva OSN o změně klimatu, a zejména pak její Kjótský protokol, představují velký úspěch na poli mezinárodní ochrany životního prostředí a jsou ze současného pohledu završením dlouhého vývoje, během kterého došlo k vyčlenění práva životního prostředí jako samostatného oboru. Režim mezinárodněprávní ochrany klimatu, který oba pojednávané dokumenty vytváří, dává naději, že lidstvo dokáže zastavit či alespoň zmírnit změny, které způsobilo. Kjótský protokol je pouhým prvním krokem, který nikdy nebyl míněn jako konečný prostředek k vyřešení problému změny klimatu. Spolu s Úmluvou však vytváří platformu, na které lze vyjednávat o dalším omezování a snižování emisí a v dlouhodobém výhledu tak dospět k cíli Úmluvy, tedy stabilizaci koncentrací skleníkových plynů v atmosféře na bezpečné úrovni. Přesná kvantifikace této bezpečné úrovně zůstává nicméně stále otevřenou otázkou, stejně jako mnohé další záležitosti v rámci nesmírně složitého poznávání klimatické změny.

Naopak celkem jasné jsou dva mezitímní cíle z oblasti diplomacie a mezinárodních vztahů, kterých musí mezinárodní společenství v budoucnu dosáhnout, aby mohl být klimatický režim považován za skutečně efektivní.

Zprvce bude potřeba, aby Spojené státy ratifikovaly Kjótský protokol, na jehož přípravě a přijímání se podílely, a aby se zavázaly k výraznému snížení emisí, a to pokud možno v co nejkratší době. Po příchodu nového prezidenta Obamy do Bílého domu nevypadá tento scénář nijak nerealisticky.

Dosažení druhého cíle bude s největší pravděpodobností mnohem obtížnější. Jak již bylo v této práci řečeno, největším emitentem skleníkových plynů jsou stále ještě Spojené státy, nicméně v nejbližší době se jím pravděpodobně stane Čína. Vzhledem k nárůstu

objemu emisí i v jiných rychle rostoucích rozvojových ekonomikách bude dříve či později nutné, aby rozvojové země rovněž přijaly kvantifikované cíle snižování, stejně jako to učinily vyspělé země v rámci Kjótského protokolu. Vzhledem k množství jiných aktuálních problémů, kterým tyto země čelí, však nelze čekat, že omezování emisí budou vnímat jako bezpodmínečnou prioritu.